

THALASSA

Pszichoanalízis–társadalom–kultúra

2005/2–3

JÓZSEF ATTILA - HATÁSOK ÉS PÁRHUZAMOK

<i>Bókay Antal</i>	Szelf és vers
<i>Varga Zoltán</i>	József Attila önelemző prózája
<i>Hárs György Péter– Komálovics Zoltán</i>	Az irodalom margóján
<i>Papp Orsolya</i>	A „Füst” című vers értelmezése
<i>Zsák Judit</i>	„Az árvaság balekjai”
<i>Paneth Gábor</i>	„A Kozmosz éneke” és a hőtájékozódási elmélet
<i>Borgos Anna</i>	Gyömrői Edit életútja

THALASSA görögül tengert jelent. Más nyelveken ez a címe Ferenczi Sándor egyik nevezetes írásának, a **Katasztrófák a nemi működés fejlődésében** című könyvének. Folyóiratunk címével Ferenczi klasszikus művére, egyben az őstenger, a forrás, az anyaméh, a kezdet szimbolikájára kívánunk utalni.

Az 1989-ben alapított és 1990 óta megjelenő **Thalassa** a huszadik század elejének ahhoz a hagyományához nyúl vissza, amelyben a pszichoanalízis a korabeli kultúrával, irodalommal, társadalomtudománnyal szoros összhangban hatott és fejlődött. A **Thalassa** ezt a hagyományt igyekszik feleleveníteni, ugyanakkor arra törekszik, hogy lépést tartson a modern társadalomtudományok és a pszichoanalízis legújabb fejleményeivel is.

A **Thalassa** nem pszichoanalitikus szakfolyóirat. „Műhely” rovatunkban azonban szívesen közlünk klinikai-terápiai vagy technikai-módszertani cikkeket, esetismertetések is, különösképpen olyanokat, amelyek általánosabb, történeti vagy elméleti szempontból is figyelemreméltóak. A **Thalassa** független folyóirat, nem kötelezi el magát egyetlen lélekelemzési irányzat mellett sem, de hangsúlyozott figyelemben kívánja részesíteni a pszichoanalízis filozófiai és társadalomtudományi alapjait és alkalmazási lehetőségeit bemutató és elemző írásokat. Feladatának tekinti, hogy hírt adjon az ilyen irányú hazai és külföldi törekvésekről. Mint interdiszciplináris folyóirat, hasábjai nyitva állnak a humán tudományok minden olyan művelője számára, akinek kérdésvetése a pszichoanalízissel érintkeznek, és ezzel kapcsolatban érdemi mondanivalója van.

2004-ben megjelent számainkban a városok, határok, kapcsolatok témakörével (2004/1. és 2004/2. szám), valamint a vizuális művészetek és a pszichoanalízis kapcsolatával (2004/3. szám) foglalkoztunk.

2005/1. számunk központi témája a szexualitás és szubjektum viszonyának problémája volt. Jelen számunk – az előző számban jelzett terveinktől eltérően – összevont számként jelenik meg, ezért az „Emlékezetes páciensek, emlékezetes terápiák” című, tervezett tematikus számunk 2006-ban fog megjelenni.

A Thalassa Alapítvány ezúton is tisztelettel mond köszönetet mindazoknak, akik az elmúlt időszakban közvetlen adományaikkal, valamint személyi jövedelemadójuk 1%-ával támogatták az alapítvány kiadói tevékenységét. Kérjük, hogy amennyiben módja és lehetősége van rá, a jövőben is támogassa kiadványaink megjelenését, amelyet előre is köszönünk. **A Thalassa Alapítvány bankszámlaszáma: 10200902–32711015, adószáma: 18013784-1-41.**

Contents

Introduction (<i>Ferenc Erős</i>)	3
---	---

MAJOR ARTICLES

<i>Antal Bókay</i> : Self-analysis and poetic construction in the poetry of Attila József	5
<i>Zoltán Varga</i> : Fragmentarity, intimacy and regularity in Attila József's <i>Szabad-ötletek jegyzéke</i>	48
<i>György Péter Hárs–Zoltán Komálovics</i> : The language of the object loss – on the margin of the literature	63
<i>Orsolya Papp</i> : Alterations in the 'space of reception': divergent interpretations of <i>Füst</i> by Attila József	81
<i>Judit Zsák</i> : "Dupes of orphanhood". Ottó Orbán and the Cult of Attila József	107

WORKSHOP

<i>Gábor Paneth</i> : "The song of the Cosmos" and Imre Hermann's theory of thermic orientation	128
<i>György Szőke</i> : The history and the psychological background of a poem . .	139
<i>Anna Valachi</i> : The "mother-attached" poet and the "awakening science". Sándor Ferenczi's virtual presence in Attila József's oeuvre. Contributions to a possible relationship	146
<i>Balázs Barták</i> : Oedipal contexts in Attila József's poetry. A possible typology of the father complex	178

ARCHIVES

<i>Anna Borgos</i> : Creation, healing and change. The life course of Edit Gyömrői (Gelb, Rényi, Újvári, Glück, Ludowyk)	185
<i>Edith Ludowyk-Gyömrői</i> : Remembering Otto Fenichel and the German Psychoanalytic Association	195

BOOK	203
-----------------------	-----

EVENTS AND INFORMATION	207
---	-----

ENGLISH SUMMARIES	212
------------------------------------	-----

Ára: 1200,- Ft

TARTALOM

Bevezető (Erős Ferenc)..... 3

TANULMÁNYOK

Bókey Antal: Szelf-analízis
és versépítés József Attila
költészetében..... 5

Varga Zoltán: József Attila
önelemző prózája.
Töredékesség, intimitás
és szabályszerűség
a *Szabad-ötletek jegyzékében*... 48

Hárs György Péter–
Komálovics Zoltán:
A tárgyvesztés nyelve
– az irodalom margóján 63

Papp Orsolya: A befogadási tér
változásai József Attila
Füst című versének
értelmezése során..... 81

Zsák Judit: „Az árvaság balekjai”.
Orbán Ottó és a József Attila-
kultusz 107

MŰHELY

Paneth Gábor: „A Kozmosz éneke”
és a Hermann-féle
hőjtájékozódási elmélet..... 128

Szőke György: Egy költemény
története és lélektani háttere ... 139

Valachi Anna: Az „anyás” költő
és az „ébresztő tudomány”.
Ferenczi Sándor virtuális
jelenléte József Attila
életművében 146

Barták Balázs: Ödipusz-kontextusok
József Attila költészetében 178

ARCHÍVUM

Borgos Anna: Alkotás, gyógyítás,
változás. Gyömrői (Gelb, Rényi,
Glück, Újvári, Ludowyk) Edit
életútja 185

Edith Ludowyk-Gyömrői:
Emlékek Otto Fenichelről
és a Német Pszichoanalitikus
Egyesületről 195

KÖNYV

Vajda Barnabás: Sigmund Freud
és a XX. század eleji magyar
irodalom (*Hárs György Péter*). 203

HÍREK, INFORMÁCIÓK 207

ENGLISH SUMMARIES 212

CONTENTS 217